

El Grup Artístic Escaulenc

Els anys passen de pressa. El temps se'ns en va d'una forma vertiginosa. Ahir érem joves, i ara ja som vells, i aviat no hi serem.

Tot això ve a compte perquè he pensat que havia de quedar algun testimoni escrit sobre les activitats que en el seu moment desenvolupà el "Grup Artístic Escaulenc", puix que d'altra manera del que encara està a la nostra memòria, no en tindrien pas coneixement les generacions que vindran.

Per començar diré que a Les Escaules també hi havia un equip de futbol. Era necessari perquè funcionés que hi juguéssim tots els nois del poble, i com que no érem prou, ens havíem de "reforçar" amb companys de pobles veïns com Boadella i Llers, principalment. Jugàvem contra els equips dels pobles dels entorns, i les victòries es podien comptar amb els dits d'una ma. Ens clavaven cada "panadera" que Deu n'hi do. Però no era això el que més mal feia. El pitjor de tot fou que aquesta activitat reportà una caixa amb "teranyines" i, a més, uns deutes importants.

Fou aleshores quan en Josep Cortada i Pi, en "Pep Serrat", proposà de fer alguna obra teatral per veure si es podien pagar els deutes que havia contret el "F.C. Les Escaules".

En Pep Serrat havia passat força temps a casa d'un seu oncle patern que tenia una pastisseria. Primer a Banyoles, i després a Lloret de Mar. Durant el temps d'estada a casa del seu oncle, anava sovint al "Foment Catòlic", on realitzaven activitats diverses, entre elles teatrals, i ell havia intervingut en algunes obres. D'aquí ve que en tenia coneixements.

Be, ja ens teniu canviant el camp per l'escenari (diguem-ho així, perquè no ten fem escenari). El local de La Societat de Les Escaules era petit. Ho podeu comprovar encara avui, ja que es el lloc que avui ocupa el cafe, que aleshores era el pis superior.

Primer havíem de construir un escenari on poguéssim realitzar les nostres activitats. Com ho vam fer? Hi havia dues cases que tenien un banc de fuster, i en posàvem un a cada costat del local, i per l'entarimat ens servia els baixos de la caixa d'un camió "katiuska" que els "rojos" havien deixat en la seva retirada. Compràrem roba de colors rosa i blava. La rosa servia pel fons i laterals, i la blava ens servia de teló, i ja teníem així un rudimentari escenari. Ja podeu suposar que amb aital infraestructura no podíem pas fer obres de gran format. Començàrem fent sainets, monòlegs, poesies i cosetes petites d'un sol acte. La gent ens ajuda amb la seva presència, i això que, després de pagar, encara s'havien de dur el seient, ja que a La Societat hi havia poques cadires, i calia reservar-ne unes quantes per als homes que jugaven a cartes. D'aquesta forma, anàrem fent durant algun temps, i vam poder eixugar els deutes del futbol i començar a tenir una "caixa" amb superàvit. Volíem superar-nos, però ens trobàvem sempre amb l'impediment del local. Fou llavors quan, atenant i posant al dia les nostres inquietuds, i en veure que tothom ens animava, vam decidir que el que havíem fet fins ara era com el pròleg d'un llibre que havíem de començar a escriure, i vam decidir que havíem de tenir un nom: el de **Grup Artístic Escaulenc**.

El primer que acorda el Grup fou comprar el trull d'en Pau Aymar, que es trobava al darrere de La Societat, a l'altre costat del còrrec, des de feia molt de temps en runes i en desús. Un cop comprat aquest immoble, el vam cedir a la "Unió Escaulenca" per ampliar el seu local social, amb la condició que, en construir el nou edifici, s'hi fes un escenari, per a poder realitzar les obres de teatre que teníem en el nostre pensament. No fou només La Societat la que es volcà a la construcció del nou edifici, fou el poble sencer. En aquell temps, això que en diuen "subvencions" no sabíem què era. No n'hi havia. El nou local fou bastit els dissabtes al vespre i els diumenges al matí. Tothom feia el que podia segons les seves aptituds. El teulat fou l'única cosa que fou realitzada per professionals.

Ja tenim el local fet, amb un bonic escenari al fons, amb un teló pintat pel pintor Sr. Jové de Figueres, representant un detall dels jardins de Versalles, i a dins ja no hi tenim roba de color rosa i blava, ara hi tenim les corresponents tramoies que feia que poguéssim disposar de tres decorats diferents, si així ho requeria l'obra, o les obres de tres actes que representàvem.

Era el moment de posar-nos "mans a l'obra". I tant, que ho férem! Corrien els anys 50 del segle passat, quan l'activitat del Grup esdevé important, principalment a l'hivern. Hem dit a l'hivern, perquè cal tenir en compte que cada un dels components de l'elenc teníem el nostre treball, i en aquesta estació era quan teníem mes temps per assajar, que ho fèiem a la nit després de sopar. Fèiem tantes funcions com podíem, i no podia faltar la que realitzàvem a la Festa Major de l'estiu, al mes de juliol. Fora injust si destaquéssim només els components de l'elenc, que es el que mes es veia. Teníem el director artístic, teníem "apuntador", tramoistes, encarregat de material, etc. Tothom servia per a una cosa o altra, i tots ho fèiem amb una gran voluntat.

El Grup va acordar que havia arribat l'hora d'expandir-nos, de trencar barreres. Les obres que representàvem ja les fèiem amb els decorats pertinents i el vestuari adequat que ens proporcionaven cases de Mataró i Barcelona especialitzades en aquests afers. Després d'estrenar una obra a casa nostra, l'anàvem a representar als pobles de la rodalia. Com mes ens coneixien, mes s'escampava la notícia que a Les Escaules hi havia un grup de teatre que ho feia be. Crec que vam anar a quasi tots els pobles de la contrada. Els desplaçaments els fèiem sempre amb els autobusos de la línia Albanya-Figueres d'en Pitu Rosa, de Llers, encara que moltes vegades havíem d'anar a peu fins al "pla de la Qüestió" o a can Estela, a la carretera de Llers. Tot ens era igual. El nostre afany per quedar be no tenia límits. La gent es feia creus que un poble de només 200 habitants tingues un elenc teatral que ho fessin tan be. I, com a prova que això era així, una anècdota:

Una vegada vam anar a un poble una mica mes important dels que solíem visitar. Aquest poble era Peralada. La gent que ocupava la sala (plena, per cert) devia pensar: "que volen fer aquests de Les Escaules?" No crec que vinguessin a tirar-nos tomates, però a fotre's una mica de nosaltres, sí. En aixecar el teló, sentíem una remor com la que haurien fet les abelles d'una dotzena de bucs. Comencem l'obra, i al cap de 5 minuts s'hauria sentit volar una mosca. La tensió i el silenci del públic dura tota la representació, i al final ens dedicaren una fervorosa ovació. GRÀCIES.

Ara haig de fer un incís. Com heu pogut llegir, tot anava be, tot era treball, alegria i companyonia, però tan be hi va haver llàgrimes, quan de sobte, traïdorament, la mart

s'emporta una flor del nostre jardí, l'Àngels Aymar se'n va anar a la flor de la seva joventut. Tenia 19 anys.

El Grup va incidir en la vida social de Les Escaules. Quan es va pintar l'església, a càrrec també del pintor Jover de Figueres, el grup paga els dos quadres laterals. Es van comprar cadires perquè ja hem dit que no n'hi havia. La Festa Major no hauria estat festa sense la representació d'una obra de teatre. Vull recalcar que un any, per la festa de l'estiu, es recaptaren 900 pessetes, fent pagar 3 pessetes d'entrada, el que volia dir que al local hi havia 300 persones. Aviat es dit! També vam fer una excursió a Montserrat. Dos dies, dos autocars, quasi tot el poble! Que mes voleu? Encara avui dia, després de quasi seixanta anys, trobes alguna persona dels pobles del voltant que et reconeix i diu: "Recordo quan a vegades veníeu a fer teatre: que be que ho fèieu!" i aleshores sents com la pell se t'esborrona i els ulls s'entelen d'emoció. I, per un moment, tomes a viure aquells temps meravellosos del GRUP ARTISTIC ESCAULENC.

Ermengol Salip Casademont